

**INFORMACJA O ZALESIENIACH PRYWATNYCH GRUNTÓW ROLNYCH
NA TERENIE POWIATU KIELECKIEGO W 2014 R.
I PRZYGOTOWANIACH DO ZALESIEŃ NA 2015 R.**

W bieżącym roku zalesienia prowadzone były głównie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” w 2014 r. na terenie powiatu kieleckiego 8 osób zalesiło łącznie powierzchnię 12,72 ha (dot. wniosków złożonych w Biurze Powiatowym ARiMR w Kielcach):

- gm. Pierzchnica – 7,05 ha (4 osoby),
- gm. Raków – 4,84 ha (3 osoby),
- gm. Chęciny – 0,83 ha (1 osoba).

Przyjmowano wnioski na zalesianie gruntów rolnych (Schemat I) oraz na zalesianie gruntów innych niż rolne (Schemat II).

Zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych dot. m.in. zalesiania określała ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r., poz. 173).

Procedury zalesieniowe zawarte były głównie w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1565).

Pomoc mogli uzyskać:

- rolnik, który został wpisany do ewidencji producentów (prowadzonej przez ARiMR), stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- grupa rolników (co najmniej 3), których grunty sąsiadują ze sobą, a ich łączna powierzchnia jest nie mniejsza niż 2 ha;
- jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne gmin, powiatów oraz województw.

Pomoc na zalesianie nie przysługiwała do gruntów położonych na obszarach:

- obszarach NATURA 2000 lub obszarach znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.), chyba, że planowane zalesienie

nie jest sprzeczne z planami ochrony albo planami zadań ochronnych tych obszarów;

- obszarach rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, parków narodowych lub obszarach ich otulin, chyba że planowane zalesienie nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów.

Ww. pomoc mogła być przyznana jednemu rolnikowi do powierzchni nie większej niż 100 ha.

Schemat I obejmował zakładanie upraw leśnych na gruntach użytkowanych rolniczo. Pomoc finansowa udzielana była do gruntów:

- stanowiących grunty orne lub sady, które zostały przeznaczone do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku tego planu, gdy zalesianie tych gruntów nie jest sprzeczne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- stanowiących własność lub współwłasność wnioskodawcy albo własność jego małżonka;
- o powierzchni większej niż 0,5 ha i szerokości większej niż 20 m, przy czym wymagań tych nie stosuje się, jeżeli grunty graniczą z lasem, a ich powierzchnia wynosi co najmniej 0,1 ha, w przypadku jednego wnioskodawcy;
- o powierzchni nie mniejszej niż 2 ha i szerokości większej niż 20 m, przy czym wymagania, które dotyczy szerokości gruntu nie stosuje się, jeżeli grunty graniczą z lasem – w przypadku grupy rolników.

Pomoc na zalesianie gruntów rolnych obejmowała:

- wsparcie na zalesienie – jednorazowy ryczałt za poniesione koszty zalesienia i ewentualnie ogrodzenia uprawy leśnej, wypłacany w pierwszym roku po wykonaniu zalesienia. Wysokość wsparcia zależała od:
 - proporcji gatunków iglastych i liściastych w strukturze uprawy;
 - zastosowania zabezpieczenia przed zwierzyną (ogrodzenie 2-metrową siatką metalową);
 - konfiguracji terenu;
 - zastosowania sadzonek zwykłych lub sadzonek mikoryzowanych z zakrytym systemem korzeniowym.

Kwota pomocy przyznawanej w ramach wsparcia na zalesianie wynosiła od 4160 do 6260 zł/ha. Dodatkowo można było również uzyskać płatność za wykonanie zaleconego przez nadleśniczego, ogrodzenia młodej uprawy leśnej 2-metrową siatką metalową, w kwocie 2590 zł/ha lub 6,50 zł za metr bieżący wykonanego ogrodzenia.

- premię pielęgnacyjną – zryczałtowaną płatność do hektara zalesionych gruntów, wypłacaną, co roku przez 5 lat. Wysokość premii obejmuje koszty prac pielęgnacyjnych określonych w planie zalesienia, w tym przede wszystkim: odchwaszczenie, czyszczenie wczesne oraz ochronę sadzonek przed zwierzyną. Kwota pomocy przyznawanej w ramach premii pielęgnacyjnej wynosi 970 lub 1360 zł/ha. Dodatkowo można było również uzyskać płatność za zastosowanie zaleconych przez nadleśniczego, indywidualnych środków ochrony uprawy leśnej przed zwierzyną, w wysokości od 190 do 700 zł/ha.
- premię zalesieniową – zryczałtowaną płatność do hektara zalesionych gruntów, wynikającą z utraconych dochodów z tytułu przekształcenia gruntów rolnych na grunty leśne. Premia wypłacana będzie, co roku, przez 15 lat od założenia uprawy leśnej. Otrzymują ją tylko ci rolnicy, którzy udokumentowali, co najmniej 25% dochodów z rolnictwa. Kwota pomocy przyznawanej w ramach premii zalesieniowej wynosi 1580 zł/ha.

Do dochodów z rolnictwa zaliczało się:

- dochody z pracy w gospodarstwie rolnym obliczone na podstawie powierzchni gruntów wyrażonej w hektarach przeliczeniowych, stanowiących podstawę do ustalenia podatku rolnego, oraz wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o pomoc i/lub
- dochody z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej w roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o pomoc.

Schemat II obejmował zakładanie upraw leśnych na gruntach, które nie są użytkowane rolniczo. Pomoc finansowa udzielana była do gruntów:

- wykazanych w ewidencji gruntów jako użytki rolne lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, niewykorzystywanych do produkcji rolnej;
- przeznaczonych do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku tego planu, gdy zalesienie tych gruntów nie jest sprzeczne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- o powierzchni większej niż 0,5 ha i szerokości większej niż 20 m, przy czym wymagań tych nie stosuje się, jeżeli grunty graniczą z lasem, a ich powierzchnia wynosi co najmniej 0,1 ha, w przypadku jednego wnioskodawcy;

- o powierzchni nie mniejszej niż 2 ha i szerokości większej niż 20 m, przy czym wymagania, które dotyczy szerokości gruntu nie stosuje się, jeżeli grunty graniczą z lasem – w przypadku grupy rolników.

Pomoc na zalesianie gruntów innych niż rolne obejmowała:

- wsparcie na zalesienie – jednorazowy ryczałt za poniesione koszty zalesienia i ewentualnego ogrodzenia uprawy leśnej, wypłacany w pierwszym roku po wykonaniu zalesienia. Wysokość wsparcia zależała od:
 - proporcji gatunków iglastych i liściastych w strukturze uprawy;
 - zastosowania zabezpieczenia przed zwierzyną (grodzienie 2-metrową siatką metalową);
 - konfiguracji terenu;
 - zastosowania sadzonek zwykłych lub sadzonek mikoryzowanych z zakrytym systemem korzeniowym;
 - zalesienia w warunkach niekorzystnych (grunty wodochronne i glebochronne);
 - zalesienia z wykorzystaniem sukcesji naturalnej.

Kwota pomocy przyznawanej w ramach wsparcia na zalesianie wynosiła od 1700 (w przypadku zalesienia z wykorzystaniem sukcesji naturalnej) do 6260 zł/ha. Dodatkowo można było również uzyskać płatność za wykonanie zaleconego przez nadleśniczego, ogrodzenia młodej uprawy leśnej 2-metrową siatką metalową, w kwocie 2590 zł/ha lub 6,50 zł za metr bieżący wykonanego ogrodzenia.

- premię pielęgnacyjną – zryczałtowaną płatność do hektara zalesionych gruntów, wypłacaną, co roku przez 5 lat. Wysokość premii obejmuje koszty prac pielęgnacyjnych określonych w planie zalesienia, w tym przede wszystkim: odchwaszczenie, czyszczenie wczesne oraz ochronę sadzonek przed zwierzyną, a jej wysokość uzależniona jest również od:
 - konfiguracji terenu;
 - zalesienia w warunkach niekorzystnych (grunty wodochronne i glebochronne);
 - zastosowania sukcesji naturalnej.

Kwota pomocy przyznawanej w ramach premii pielęgnacyjnej wynosi od 970 do 2050 zł/ha. Dodatkowo można było również uzyskać płatność za zastosowanie zaleconych przez nadleśniczego, indywidualnych środków ochrony uprawy leśnej przed zwierzyną, w wysokości od 190 do 700 zł/ha.

W przypadku przystąpienia przez beneficjenta do schematu II nie jest wypłacana premia zalesieniowa.

Dla wniosków składanych w 2015 r. obowiązywać będą nowe procedury w ramach projektowanego działania „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych”.

Najistotniejsze zmiany:

- skrócenie okresu otrzymywania premii zalesieniowej (tj. ryczałtowego wsparcia na pokrycie utraconych dochodów z działalności rolniczej) do 12 lat;
- w ramach kryteriów wyboru operacji, premiowane będą zalesienia wpływające na jak najlepsze osiągnięcie celów w zakresie zapobiegania erozji oraz wzmocnienia ekologicznej stabilności obszarów leśnych;
- powierzchnia gruntu objętego pomocą w okresie programowania 2014-2020 na jednego beneficjenta nie będzie mogła być większa niż 20 ha;
- ponadto od 2015 r. obszary gruntów rolnych, zalesione w ramach PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020, w związku ze stosowaniem nowej definicji tzw. kwalifikowanego hektara, będą kwalifikowały się do objęcia jednolitą płatnością obszarową, o ile zapewniły rolnikowi prawo do płatności w 2008 r. w ramach systemu jednolitej płatności obszarowej.

Pomoc będzie przyznawana w formie ryczałtowej na hektar:

- jednorazowo za wykonanie zalesienia gruntów rolnych lub innych niż rolne oraz dolesienia na terenach pokrytych samosiewem (o ile zgodnie z planem zalesienia zalecane jest dodatkowe sadzenie drzew), oraz ewentualną ochronę poprzez ogrodzenie bądź palikowanie tzw. wsparcie na zalesienie;
- maksymalnie przez 5 lat na utrzymanie, pielęgnowanie i ewentualną ochronę przed zwierzyną poprzez stosowanie repelentów (o ile plan zalesienia nie przewiduje ogrodzenia albo palikowania), nowo-założonych upraw leśnych, jak również terenów zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej (również tych, na których nie są wymagane dolesienia), tzw. premia pielęgnacyjna;
- maksymalnie przez 12 lat na pokrycie utraconych dochodów z działalności rolniczej, tzw. premia zalesieniowa.

Wsparcie w ramach działania przysługiwać będzie następującym podmiotom:

- rolnikom – właścicielom gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa;
- jednostkom samorządu terytorialnego będącym właścicielami gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne – w zakresie kosztów założenia.

Natomiast, w ramach warunków kwalifikowalności, pomoc będzie przyznana wyłącznie w przypadkach, jeżeli:

- minimalna powierzchnia gruntu objętego pomocą wyniesie co najmniej 0,1 ha;
- pomocą objęte będą grunty:
 - stanowiące grunty orne lub sady;
 - inne niż rolne – wykazane w ewidencji gruntów, jako użytki rolne lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych niewykorzystywane do produkcji rolniczej.

Wiosną bieżącego roku Starostwo Powiatowe w Kielcach rozpatrzyło 3 wnioski w sprawie udzielenia pomocy przy zalesieniu gruntu rolnego.

Zgodnie z ustawą o lasach przedmiotowy grunt powinien być określony do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Właściciele gruntów otrzymali dotację z budżetu państwa – w postaci sadzonek – przeznaczoną na częściowe pokrycie kosztów zalesienia.

Osoby te zalesiły łącznie powierzchnię 1,07 ha:

- gm. Morawica – 0,60 ha (1 osoba),
- gm. Strawczyn – 0,25 ha (1 osoba),
- gm. Sitkówka-Nowiny – 0,22 ha (1 osoba).

Środki finansowe na zakup sadzonek pochodziły z budżetu wojewody.

Na realizację oczekują kolejne 2 wnioski na łączną powierzchnię 0,45 ha:

- gm. Strawczyn – 0,25 ha (1 osoba),
- gm. Morawica – 0,20 ha (1 osoba).

Rozpatrzone one będą na początku 2015 r. (ich realizacja uzależniona będzie od wysokości środków finansowych, jakie Starostwo Powiatowe w Kielcach otrzyma z budżetu wojewody na ten cel).

Mając na uwadze powyższe w 2014 r. na terenie powiatu kieleckiego zalesiono łącznie powierzchnię 13,79 ha gruntów rolnych (Biuro Powiatowe ARiMR w Kielcach + Starostwo Powiatowe w Kielcach).

Zgodnie z art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.) starosta właściwy ze względu na położenie gruntu objętego zalesieniem dokonuje oceny udatności upraw w czwartym lub piątym roku od zalesienia gruntu rolnego oraz przekwalifikuje z urzędu grunt rolny na leśny,

jeżeli zalesienia gruntu dokonano na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Latem i jesienią br. pracownicy Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska dokonali oceny udatności upraw założonych w 2011 r. na 22 działkach ewidencyjnych, na łącznej powierzchni 31,58 ha.

Wydano 17 decyzji administracyjnych w sprawie przekwalifikowania z urzędu gruntu rolnego na leśny.

W ślad za tym Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami dokona zmiany klasyfikacji w ewidencji gruntów.

Z informacji uzyskanej w Biurze Powiatowym ARiMR w Kielcach na terenie powiatu kieleckiego w 2015 r. planuje się zalesienie powierzchni 3,63 ha gruntów rolnych, z tego:

- gm. Chmielnik – 1,48 ha,
- gm. Raków – 1,32 ha,
- gm. Piekoszów – 0,83 ha.